

ADR-wetgeving transport lege kunststof verpakkingen

In het streven naar een circulaire economie zien we ook een toename in de recycling van verpakkingen. Voor de was- en reinigingsmiddelensector betreft het dan met name kunststof verpakkingen. Om kunststof verpakkingen te kunnen recyclen dienen ze naar een punt te worden gebracht waar ze versnipperd kunnen worden. Voorop staat dat in het kader van de milieubelasting het vervoer van lucht, bijvoorbeeld in de vorm van lege verpakkingen, zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Gebruik maken van al bestaande infrastructuur, door transport dat toch al plaats vindt (bijv. omdat producten moeten worden geleverd), kan een oplossing zijn.

Via welke infrastructuur de verpakkingen ook worden vervoerd, het is altijd belangrijk om vast stellen of en zo ja welke wet- en regelgeving van toepassing is. Rondom het vervoer van lege verpakkingen bestaat onduidelijkheid over welke wettelijke eisen van toepassing zijn. Dit factsheet, opgesteld door de NVZ - Schoon | Hygiënisch | Duurzaam¹, dient als overzicht van de wet- en regelgeving waar je mee te maken kunt krijgen bij het vervoer van lege verpakkingen van was- en reinigingsmiddelen.

Is er wetgeving van toepassing?

Allereerst is het belangrijk om vast te stellen of de producten die de lege verpakkingen hebben omsloten zijn ingedeeld voor transportwetgeving. Is dit niet het geval, dan zijn de lege verpakkingen, gereinigd of niet, ook niet onderhevig aan wetgeving tijdens transport en kunnen ze dus zonder extra maatregelen vervoerd worden. Het is relevant dit te noemen omdat een meerderheid van de producten binnen de was- en reinigingsmiddelensector niet onder transportwetgeving is ingedeeld.

ADR

Het is onwaarschijnlijk dat het vervoer van lege verpakkingen voor was- en reinigingsmiddelen, ten behoeve van recycling, via de lucht of het water zal plaats vinden. Dit factsheet beperkt zich daarom tot de wet- en regelgeving voor het vervoer van verpakkingen via de weg.

Over het vervoer van gevaarlijke stoffen via de weg zijn internationaal afspraken gemaakt. In Europa zijn die afspraken vastgelegd in het ADR verdrag ('Accord européen relatif au transport international de marchandises Dangereuses par Route'). Het ADR stelt onder andere eisen aan de verpakking, de etikettering en de bij het vervoer betrokken medewerkers. Onder het ADR krijgen producten een UN-nummer op basis van de aard en hoeveelheid gevaarlijke stoffen. Bij het UN-nummer staat vermeld aan welke eisen de verpakkingen en het transport daarvan moeten voldoen.

Wat zegt het ADR over lege verpakkingen?

Omdat lege verpakkingen die *ongereinigd* zijn nog resten van een ADR geclassificeerd product kunnen bevatten kunnen er beperkingen gelden voor de betreffende lege verpakking. Als criteria voor leeg, ongereinigd wordt aangehouden dat de verpakkingen leeg, schraap of druipvrij moeten zijn, anders worden ze gezien als vol. Als wordt gekeken naar de geldende beperkingen en vrijstellingen in het vervoer van lege (ongereinigde) verpakkingen die producten hebben bevat met een ADR-indeling kunnen zich vijf situaties voordoen (zie figuur 1). Deze situaties worden hieronder verder toegelicht. Zoals al eerder aangegeven vallen veel producten binnen de was- en reinigingsmiddelen sector niet onder het ADR. Lege verpakkingen die dergelijke producten hebben bevat vallen vanzelfsprekend ook

¹ [De NVZ – Schoon | Hygiënisch | Duurzaam](#) is de branchevereniging van fabrikanten en leveranciers van was-, reinigings-, onderhouds- en desinfectiemiddelen en schoonmaakmachines.

na gebruik buiten het ADR (zie ook figuur 1). Daarnaast kunnen lege ongereinigde verpakkingen die ADR geclassificeerde producten hebben bevat altijd onder dezelfde voorwaarden worden vervoerd als toen de verpakkingen nog vol waren (situatie 1 in figuur 1), bijvoorbeeld in het geval van LQ-producten.

Figuur 1 Overzicht verschillende situaties voor vervoer lege verpakkingen

1. Beperkte vrijstellingen via UN 3509

2.1.6 uit het ADR stelt het volgende:

Lege ongereinigde verpakkingen, grote verpakkingen of IBC's, of delen daarvan, die worden vervoerd voor verwijdering of recycling of voor terugwinning van materiaal anders dan via reconditionering, reparatie, routineonderhoud, ombouwing of hergebruik, kunnen onder **UN 3509** worden ingedeeld indien zij voldoen aan de vereisten voor deze positie.²

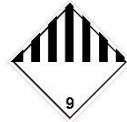
Het handige aan vervoer van lege verpakkingen onder UN 3509 is de mogelijkheid om deze lege verpakkingen los gestort te vervoeren, bijvoorbeeld in een container. Dit is een geschikte oplossing voor verpakkingen die ingezameld worden ten behoeve van recycling, omdat ze op deze manier gezamenlijk in een daarvoor aangewezen container op de gebruikslocatie kunnen worden afgedankt. Daarnaast is een UN-keur niet nodig en is het ontbreken van een dop of de etikettering geen belemmering in het vervoer.

Een uitgebreid overzicht van de bepalingen voor UN 3509 is te vinden in de bijlage. Hieronder worden een aantal belangrijke punten toegelicht.

² De vereisten voor deze positie worden gegeven in bijzondere bepaling 663 van hoofdstuk 3: Deze positie mag uitsluitend worden gebruikt worden voor verpakkingen afkomstig van gevaarlijke goederen van de **klassen 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 of 9**. In aanvulling daarop mogen zij geen: - stoffen zijn die in verpakkingsgroep I zijn ingedeeld of waaraan "0" wordt toegekend in kolom (7a) van tabel A van hoofdstuk 3.2.

Etikettering

Op de verpakking van UN 3509 (bijvoorbeeld een container of IBC met lege ongereinigde verpakkingen) moet etiketnummer 9 zijn aangebracht.

Vervoersdocument

Voor vervoer onder UN3509 is wel een vervoersdocument nodig, maar géén schriftelijke instructie voor de bemanning van het voertuig. In het vervoersdocument moet "UN3509 AFGEDANKTE VERPAKKINGEN, LEEG, ONGEREINIGD, 9, (E)" worden vermeld.

Hoogst toelaatbare totale hoeveelheid per transporteenheid (1000 punten regeling)

UN3509 valt onder vervoerscategorie "4" en mag dus in onbeperkte hoeveelheid vervoerd worden.

2. Beperkte vrijstellingen onder vervoerscategorie 4 (1000 punten regeling)

Voor alle lege ongereinigde verpakkingen die stoffen hebben bevat die zijn ingedeeld in vervoerscategorie "1", "2", "3", of "4" gelden tijdens vervoer de vrijstellingen van vervoerscategorie 4, dit wordt ook wel de *1000 punten regeling* genoemd. Dit is een gedeeltelijke vrijstelling waarbij er maar een aantal eisen vanuit het ADR verplicht zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat, anders dan bij UN3509 (zie hierboven), de (buiten)verpakkingen UN gekeurd, geëtiketteerd en gesloten moeten zijn. Voor het volledige overzicht van wat wel of niet van toepassing is zie sectie 1.1.3.6 van het ADR

3. Algehele vrijstelling van de ADR-voorschriften

1.1.3.5 uit het ADR stelt dat ongereinigde lege verpakkingen (met inbegrip van IBC's en grote verpakkingen), die stoffen van de klassen 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 en 9 hebben bevat, niet zijn onderworpen aan de voorschriften van het ADR, *indien geschikte maatregelen³ zijn genomen*.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de betreffende toezichthouder op dit gebied in Nederland, stelt dat er in het geval van verpakkingen die producten hebben bevat uit de klassen 2, 3, 4.1, 6.1, 8 en 9 geschikte maatregelen zijn getroffen **als de verpakking goed gespoeld is**.

Voor verpakkingen die producten hebben bevat uit de **klassen 2 en 5.1** is het in de praktijk niet haalbaar om geschikte maatregelen te treffen die leiden tot een algehele vrijstelling van de voorschriften uit het ADR.

4. Vervoerscategorie 0

Alle lege ongereinigde verpakkingen die stoffen hebben bevat die zijn ingedeeld in vervoerscategorie "0", blijven ingedeeld in vervoerscategorie "0". Hiervoor gelden dus geen vrijstellingen. In de praktijk vallen de eindproducten binnen de was- en reinigingsmiddelensector nooit onder deze vervoerscategorie.

LQ-verpakkingen

Lege (ongereinigde) verpakkingen die ADR geclassificeerde producten hebben bevat kunnen altijd vervoerd worden onder dezelfde voorwaarden als voor de verpakkingen toen ze nog vol waren. Dit kan wenselijk zijn, bijvoorbeeld in het geval van LQ vervoer, omdat hier een aantal vrijstellingen voor gelden. N.B. In deze situatie gelden exact dezelfde beperkingen en voorwaarden als bij het vervoer van volle verpakkingen. In het geval van LQ betekent dit o.a. dat er gebruik wordt gemaakt van een

³Het ADR specificeert niet wat onder *geschikte maatregelen* wordt verstaan.

buitenverpakking die aan alle constructie- en etiketteringseisen voldoet . Voor het volledige overzicht waaraan een LQ zending moet voldoen zie hoofdstuk 3.4 van het ADR

Algemeen aandachtspunt

Als het product eenmaal opgebruikt is kan het voor de gebruiker lastig zijn om vast te stellen of het product en/of de lege ongereinigde verpakkingen daarvan onder de werking van het ADR vallen. In het geval van het terughalen van lege verpakkingen (ten behoeve van recycling) zal degene die deze verpakkingen terughalt hier dan ook verantwoordelijk voor zijn. De terughalende partij zal hier duidelijk over moeten communiceren richting de gebruiker en/of eventuele tussenpersoon (i.e. een groothandel) en zal dus verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van de wettelijke eisen die van toepassing zijn op het vervoer van de lege ongereinigde verpakkingen.

Bijlage: Benaming, beschrijving en specificaties van UN 3509

Tabel 1 toont de benaming, beschrijving en bepalingen voor UN 3509. Daaronder worden een aantal aandachtspunten voor dit UN-nummer verder toegelicht.

UN-nummer	3509
Benaming en beschrijving 3.1.2	AFGEDANKTE VERPAKKINGEN, LEEG, ONGEREINIGD
Klasse (2.2)	9
Classificatiecode (2.2)	M11
Etiketten (5.2.2)	9
Bijzondere bepalingen (3.3)	663
Gelimiteerde hoeveelheden (3.4)	0
Vrijgestelde hoeveelheden (3.5.1.2)	E0
Verpakkingen: Verpakkingsinstructies (4.1.4)	P003 IBC08 LP02
Verpakkingen: Bijzondere bepalingen (4.1.4)	BB3 LL1 RR9
Transporttanks en bulkcontainers: Instructies (4.2.5.2, 7.3.2)	BK2
Vervoerscategorie (Code voor beperkingen in tunnels) (1.1.3.6)	4 (E)
Bijzondere bepalingen voor het vervoer: Los gestort (7.3.3)	AP10 VC2

Tabel 1 Benaming, beschrijving en specificaties van UN 3509

Klasse 5.1

In bijzondere bepaling 663 worden een aantal aanvullende restricties voorgeschreven voor lege ongereinigde verpakkingen die producten hebben bevat uit klasse 5.1. Zo mogen deze verpakkingen niet met andere verpakkingen worden vervoerd en moet er op de laadplaats een gedocumenteerde sorteerprocedure worden gevolgd. Vervoer onder UN3509 voor verpakkingen die producten uit klasse 5.1 hebben bevat wordt daarom afgeraden.

De Algemene Verpakkingsinstructies voor UN 3509

De algemene verpakkingsinstructies voor UN 3509 volgen uit **P003**. Daarin staat het volgende: Gevaarlijke goederen moeten worden geplaatst in geschikte buitenverpakkingen. De verpakkingen moeten voldoen aan de voorschriften van 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.8 en 4.1.3 en dusdanig worden ontworpen dat zij voldoen aan de constructievoorschriften van 6.1.4. Er moeten buitenverpakkingen worden gebruikt, die zijn vervaardigd van geschikt materiaal en van voldoende sterkte en ontwerp in relatie tot de inhoud van de verpakking en haar beoogde gebruik. Voor zover deze verpakkingsinstructie wordt gebruikt voor het vervoer van voorwerpen of binnenverpakkingen van samengestelde verpakkingen moet de verpakking zodanig worden ontworpen en geconstrueerd dat onopzettelijke ontlading van voorwerpen onder normale vervoersomstandigheden verhinderd wordt.

N.B. De verpakkingen voor UN 3509 zijn vrijgesteld van 4.1.1.3. Dat wil zeggen dat er geen UN-keur nodig is voor de verpakking. Ditzelfde geldt ook voor IBC's en grootverpakkingen (**IBC08** en **LP02**).

Hoe mogen de lege ongereinigde verpakkingen vervoerd worden?

VC2 Vervoer als los gestort goed is toegestaan in gesloten wagens, gesloten containers of gesloten bulkcontainers.

AP10 Voertuigen en containers moeten lekdicht zijn gemaakt of zijn uitgerust met een lekdichte en tegen perforatie bestendige gesloten binnenvoering of zak, en moeten zijn voorzien van een methode (bv. absorberend materiaal) om eventuele tijdens het vervoer vrijkomende vloeistof vast te houden.

Bemanningsvoorschriften

Voor het vervoer van UN3509 geldt de algemene opleidingsverplichting (1.3 ADR) voor de bemanning van het voertuig, zonder aanvullende eisen.